

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС
РІК ЗАСНУВАННЯ
2002
ГРУДЕНЬ
Число 12 (216)
КИЇВ 2019

Видання ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво"

Добігає кінця ще один рік історії людства. Вона поставила Україну в епіцентр глобальних подій чи не з того вікопомного моменту, коли народ рішуче вирвався з "імперських пазурів" і з перемінним успіхом прагне увійти в співдружність вільних держав, рвучи на собі московські пута. Тяжко здобувати національну свободу, – північні сусіди, як і в давні віки, ніяк не змиряються з тим, що українці, прямі спадкоємці великих традицій Київської Русі, хочуть жити в європейському світі, не питаючи на це права у споконвічного загребущого "старшого брата". Останні тяжкі випробування, що впали з волі кремлівських зверхників-воєвод, кривавими шрамами врастають у нашу долю, затьмарюють високе чисте небо і над украденими кримськими горами, і над покраними траншеями донецькими полями. І в русі до щасливого майбутнього не стоїть осторонь наше земляцтво. Варто лишень бодай побіжно пригадати сотні добрих справ, сотворених земляцькими відділеннями, щоб пересвідчитися у великій силі нашої тисячної громади, поєднаної любов'ю до малої батьківщини, до України. Про це будемо вести мову на традиційній конференції, яка відбудеться 20 грудня, про це йтиметься і на загальних зборах земляцтва 11 січня наступного року. А вона, Батьківщина, нині потребує особ-

ливої народної підтримки. Нинішній рік був переповнений важливими глобальними подіями, які так чи інакше торкнулися долі кожного з нас. Вибори вищої влади показали, що український народ перебуває в традиційних пошуках інопланетних лідерів

за собою явно поріділи ряди мільйонів людей. Міни сповільненої дії, закладені в часи Катерини II та її наступників, в добу сталінського терору, вибухають то там, то там, а, передусім, детонують у душах мільйонів простолуду, звиклого жити за принципом "моя хата скраю", забуваючи при цьому, що саме крайню хату, як правило, першою й спопеляють злочинці.

Тому так важливо зберегти й розвинути громадський дух народу, часточкою якого є й наше земляцтво. Не для того гинуть на фронті кращі сини України, щоб над нею збиткувалися чужокровні поганяйли, щоб відходили у небуття славні справи предків, лякали пустирищами забуті села, глушили оргіями різних масових ристалищ міста. Тільки послідовна наполеглива робота над збереженням минувшини, тільки духовна єдність наша здатні перемогти всі зовнішні й внутрішні зловорожі сили. Без цього нам не мати світлого майбутнього. Заради нього жили цілі колишні покоління, заради нього маємо жити й діяти ми – велика земляцька родина.

Рада ГО "Товариство Чернігівське земляцтво"

чи чужих благодійників, не виробив у собі державницьких основ, що базуються на гордості за свою національну історію, не враховує колишні перемоги й поразки. Тому так стрімко наростає зневіра до галасливих демагогів-пророків, які не здатні вивести державу зі стану руїни. Тому так прикро сприймати, як цивілізований світ поступово відвертається від цілої, великої за територією молододі країни в центрі Європи, позбавленої національних лідерів, здатних повести

збереженням минувшини, тільки духовна єдність наша здатні перемогти всі зовнішні й внутрішні зловорожі сили. Без цього нам не мати світлого майбутнього. Заради нього жили цілі колишні покоління, заради нього маємо жити й діяти ми – велика земляцька родина.

До уваги земляків!

Загальні збори Чернігівського земляцтва відбудуться 11 січня 2020 року у приміщенні Міжнародного виставкового центру за адресою: м. Київ, Броварський проспект, 15, павільйон 1-С.

До уваги передплатників!

Якщо Ви хочете і далі перебувати у вирі земляцьких подій, стежити за життям Сіверської землі, а то й висупати з розповідями про добрі справи нашого колективу та його людей, передплачуйте газету "Отчий поріг". Передплату для себе та друзів, навчальних закладів і громадських організацій можна здійснити у будь-якому поштовому відділенні. Передплатний індекс 37630.

Діла добрих оновляться, діла злих загинуть.
Тарас ШЕВЧЕНКО

У ГРУДНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЯ ЮВІЛЕІ:

ДВОЙНОС Микола Митрофанович – 90-річчя. Народився 5 грудня 1929 року в с. Долинське Сосницького р-ну. Працював у Держплані, останнє місце роботи – МВС УРСР. Відзначений почесними нагородами. Ветеран праці, ветеран МВС.

ЧАЙКА Михайло Омелянович – 85-річчя. Народився 20 грудня 1934 року в с. Бакаївка Ічнянського р-ну (виріс у Носівці). За його безпосередньою участю як директора Всесоюзного державного НДПІ введено в дію біля 500 промислових підприємств в республіках колишнього СРСР. Брав участь у будівництві шести текстильних підприємств у Афганістані. Був головою Спостережної ради НДПІ, головним інженером фірми "Сиріус". Обирався депутатом Київської міськради, Печерської райради, головою Ради директорів Печерського р-ну. Заслужений працівник легкої промисловості. Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора та іншими почесними відзнаками.

ПОТОЦЬКИЙ Микола Кирилович – 80-річчя. Народився 5 грудня 1939 року в с. Лебедівка Козелецького р-ну. Кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри патологічної анатомії НУБіП. Заслужений працівник вищої освіти України, член редакційної колегії науково-виробничого журналу "Ветеринарна медицина України".

МАКАРЕНКО Євгенія Анастоліївна – 75-річчя. Народилася 3 грудня 1944 року в Прилуках. Доктор політичних наук. Професор. Заслужений діяч науки і техніки України. Член-кореспондент Міжнародної кадрової академії при ЮНЕСКО, заступник голови правління Всеукраїнської асоціації політичних наук. Один із засновників освітнього і наукового напрямку галузі міжнародних відносин "Міжнародна інформація/Міжнародні комунікації". Відзначена багатьма почесними нагородами.

ШАПОВАЛ Микола Прокопович – 70-річчя. Народився 5 грудня 1949 року в с. Кобижча Бобрівцького р-ну. Заступник голови правління ЗАТ "Агробуд".

КРАСНИК Микола Григорович – 70-річчя. Народився 8 грудня 1949 року в с. Сираї Козелецького р-ну. Працював завідувачем групи, головним консультантом секретаріату Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Апарату Верховної Ради України, помічником народного депутата України.

ЮРКЕВИЧ Наталія Володимирівна – 70-річчя. Народилася 9 грудня 1949 року в Лубнах Полтавської області (рідня з Новгород-Сіверська). Працювала науковим співробітником в НДІ рибного господарства, екологом на ВАТ "Меридіан" ім. С.П. Корольова.

ПІНЧУК Анатолій Миколайович – 70-річчя. Народився 20 грудня 1949 року в с. Марківці Бобрівцького р-ну. Працював заступником начальника відділу Головного інформаційно-обчислювального центру Укрзалізниці. Обирався депутатом Дарницької районної ради м. Києва. Лауреат Державної премії СРСР в галузі науки і техніки. Почесний працівник транспорту України.

КОЗЛОВ Олександр Миколайович – 70-річчя. Народився 21 грудня 1949 року в с. Дігтярівка Новгород-Сіверського р-ну. Останнім часом працював заступником начальника відділу енергозбереження, механізації та охорони праці Держводгоспу.

ПОБЕЛЯН Микола Олексійович – 70-річчя. Народився 26 грудня 1949 року в с. Покошичі Коропського р-ну. Приватний підприємець. Полковник запасу.

ЛАХОМОВА Катерина Михайлівна – 65-річчя. Народилася 5 грудня 1954 року в с. Краснопілля Коропського р-ну. Працює бухгалтером-ревізором на ВАТ "Меридіан" ім. С.П. Корольова.

ОХРИМЕНКО Ольга Павлівна – 65-річчя. Народилася 5 грудня 1954 року в Щорсі. Працювала завідувачем кафедри російської та зарубіжної літератури Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова. Кандидат філологічних наук, доцент.

СКОП Вадим Панасович – 65-річчя. Народився 9 грудня 1954 року в Чернігові. Працює начальником зміни диспетчерської служби УМГ "Київтрансгаз".

ОХОНЬКО Людмила Георгіївна – 65-річчя. Народилася 20 грудня 1954 року в Ніжині. Практикуючий психолог.

ПРОСТАКОВА Варвара Федорівна – 60-річчя. Народилася 5 грудня 1959 року в смт. Березна Меньського р-ну. Працює помічником вихователя дитячого садка.

ВОЩЕВСЬКИЙ Микола Миколайович – 60-річчя. Народився 12 грудня 1959 року в с. Галиця Ніжинського р-ну. Президент ТОВ "Сінком-холдинг". Голова Ічнянського відділення Чернігівського земляцтва. Меценат.

ДУДКО Віктор Іванович – 60-річчя. Народився 12 грудня 1959 року в Городні. Старший науковий співробітник Інституту літератури НАН України.

ТКАЧУК Олександр Дмитрович – 60-річчя. Народився 15 грудня 1959 року в Київській області (мати з с. Шаболтасівка Сосницького р-ну). Начальник відділу кооперації у Делегації німецької економіки в Україні.

САВЧЕНКО Валентина Володимирівна – 60-річчя. Народилася 17 грудня 1959 року в с. Надія Ніжинського р-ну. Економіст Національного банку України.

БОЖОК Ольга Василівна – 60-річчя. Народилася 18 грудня 1959 року в с. Чемер Козелецького р-ну. Кандидат біологічних наук, науковий співробітник інституту ядерних досліджень НАН України.

НЕЦОРА Володимир Михайлович – 60-річчя. Народився 31 грудня 1959 року в с. Стасівщина Прилуцького р-ну. Заступник директора Дирекції "Автоцентр" ДП ГДП.

ШЕВЧЕНКО Катерина Олексіївна – 55-річчя. Народилася 8 грудня 1964 року в с. Крехаїв Козелецького р-ну. Менеджер ПП "Видавничий центр "Метр".

ПОЖАЛОВА Олена Михайлівна – 55-річчя. Народилася 16 грудня 1964 року в с. Грем'яч Новгород-Сіверського р-ну. Працівник Київського метрополітену.

Дорогі земляки!

Рада ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

Євгенія Анатоліївна – мудрий керівник, талановитий педагог, досвідчений організатор, яка завжди у своєму житті керується тими моральними цінностями і постулатами, які увібрала ще з дитячих років у батьківській оселі.

Вона змогла зберегти свою самотність, шану до українських традицій і любов до рідної землі, без яких людина не може стати духовно багатію та досягти висот у житті.

Євгенія Анатоліївна – фахівець у галузі політики та міжнародних інформаційних відносин. Свою наукову діяльність вона розпочала у 1963 році, вступивши до Київського університету імені Т.Г. Шевченка. Саме там, у стінах своєї alma mater, вона пройшла шлях від студента до високого звання професора, заслуженого діяча науки і техніки України. Вона працює там і нині.

Можливо, не всім відомо, але розвиток інтелектуального потенціалу в Україні пов'язаний саме із Євгенією Анатоліївною. Передусім – нового освітнього й наукового напрямку підготовки фахівців для сфери зовнішніх зв'язків за спеціальністю "міжнародна інформація". А що вже казати про розробку та видання перших в Україні підручників і посібників з міжнародних інформаційних відносин! Вони вражають своїм наповненням та актуальністю питань зовнішньої політики, міжнародних інформаційних відносин. У науковому доробку дослідниці понад 400 наукових публікацій, які абсолютно по-новому висвітлюють можливості вирішення багатьох сучасних проблем.

Євгенія Анатоліївна здійснила масштабну роботу з дослідження політичної, культурно-освітньої та інформаційної діяльності української діаспори у Північній та Латинській Америці, Європі та Австралії, де довела, що закордонне українство було повноцінним учасником європейського цивілізаційного простору ХХ століття і зробило неабиякий внесок у розвиток державотворчої діяльності багатьох країн світу.

Кажуть, суспільна цінність педагога –

у його учнях, а їх у Євгенії Анатоліївни величезна кількість. І неабияким здобутком для молоді є можливість зустріти на життєвому шляху таку глибоку, мудру і доброзичливу людину, великого професіонала, інтелектуала та сучасного практика.

діяльності з дипломатичними місіями.

З того часу, як Євгенія Анатоліївна поїхала з рідних Прилук, минуло понад півстоліття, але увесь цей час вона ніколи не забувала про свою маленьку батьківщину: скільки роботи було зроблено нею для підтримання та розвитку краю! Разом із членами Чернігівського земляцтва вона допомагає Прилуцькому обласному дитячому будинку "Надія", організовує поїздки активістів, залучає студентів до цих зустрічей, адже, як сказала одна із перших жінок-письменниць Франції М. Наваррська, "найсильнішими бувають ті, хто направляє свої сили на добрі справи". Тому й не дивно, що за активну діяльність на благо православної громади вона удостоєна ордену Христа Спасителя УПЦ КП.

Звичайно, такий гідний, виразний життєтворчий шлях Євгенії Анатоліївни Макаренко визнаний і державою. Її багаторічна самовіддана праця відзначена численними подяками, грамотами, дипломами, їй присвоєно звання "Заслужений діяч науки і техніки України". Але найбільшою нагородою, безперечно, є шана й признання студентів, колег, однодумців, земляків, любов та підтримка найрідніших людей.

Тож від активу Прилуцького відділення земляцтва, колективу Генеральної дирекції з обслуговування іноземних представництв вітаємо Євгенію Анатоліївну з ювілеєм, зичимо подальших успіхів, творчих звершень, реалізації усіх планів і починань. Нехай і надалі буде плодотворною наукова діяльність, що сприятиме розбудові та процвітанню незалежної України.

Павло КРИВОНОС,
голова Прилуцького відділення,
Генеральний директор
ДП "ГДІП"

БЕРЕГІННЯ нашого роду

Щедра Чернігівська земля на обдарованих, розумних і працьовитих людей. Вона подарувала світові видатних українців: митців, науковців, громадських діячів, політиків, чий імена золотими нитками вигаптувані на скрижалях історії. Чернігівщина є батьківщиною і ще для однієї унікальної особистості – члена-кореспондента Міжнародної кадрової академії при ЮНЕСКО, члена Національної спілки журналістів України, невтомної дослідниці, доктора політичних наук, професора Євгенії Анатоліївни Макаренко.

Завдяки Євгенії Анатоліївни було налагоджено співпрацю із ГДІП та організовано для молоді надзвичайно багато різноманітних лекцій, конференцій, зустрічей із Надзвичайними та Повноважними Послами, представниками посольств і міжнародних організацій. Студенти університету ім. Т.Г. Шевченка повсякчас практикувались у Генеральній дирекції, що сприяло зближенню міжнародних культурних зв'язків під час спільної

Цього разу, як і завжди, збори Прилуцького відділення відбулися за активної участі членів осередку. До президії обрали Павла Кривоноса, Миколу Поету – заступника голови відділення, Срібнянському району, очільника Чорнобильського відділення, Ольгу Тетяну Літошко – виконавчого директора Ради земляцтва, Ольгу Попенко – Прилуцького міського голову, яку земляки зустріли дружніми оплесками, та Тараса Чопілка – заступника голови відділення по Талалаївському району. Ще до початку зборів всі спілкувалися, розповідали новини, переглядали на екрані фото про спільну діяльність за попередні роки.

Дорожня карта наступного року

Розглянули такі питання: прийом нових членів земляцтва, підсумки роботи відділення в 2019 році, визначення основних напрямків діяльності на 2020 рік, організація передплати на газету "Отчий поріг", затвердження делегатів на конференцію Чернігівського земляцтва, звіт про фінансову діяльність, спрямовану на благодійну допомогу, та інше.

На початку засідання земляки одногласно прийняли до земляцтва Юлію Антипенко – прилучанку, яка нині є солісткою Академічного ансамблю пісні і танцю державної прикордонної служби України.

Після цього голова зборів Павло Кривонос запропонував перейти до обговорення результатів роботи відділення за 2019-й рік. Переглянули фільм – звіт про роботу "Земляцькими шляхами духовної спадщини".

Обговорення плану роботи на наступний 2020-й рік викликало широкую дискусію, були внесені суттєві пропозиції до його наповнення.

Слово взяла мер міста Прилуки Ольга Попенко. Вона розповіла про два будинки для дітей у Прилуках, окрім дитячого будинку "Надія", про виділення території для благоустрою земляцького парку – 3 га та нагородила грамотами активістів земляцтва Євгенію Макаренко і Олега Шекеру.

Під дружні оплески Павло Кривонос та Ольга Попенко підписали Угоду про співпрацю між громадою міста Прилуки та Прилуцьким відділенням Товариства "Чернігівське земляцтво". Павло Олександрович подякував Ользі Михайлівні за спільну діяльність та нагородив її золотим знаком ДП "ГДІП" і подарував новий унікальний "Словник говіркових, розмовних, рідкоживаних та застарілих слів українсь-

кої мови" Миколи Ткача, виданий за сприяння Товариства "Чернігівське земляцтво".

Тетяна Літошко внесла пропозицію щодо поповнення фонду експозиції музею

Бориса Харитоновна у селищі Ладан новими експонатами – особистими речами та сценічними костюмами, котрі передали друзі та родичі артиста. Тетяна Андріївна високо оцінила діяльність Прилуцького відділення та нагородила його активістів: Почесною грамотою Чернігівського земляцтва – Ірину Алексеєнко, Подякою – Олександра Коваленка.

Під час обговорення вирішили у подальшому роботу відділення вести за основними напрямками: турбота про дітей та виховна робота з молоддю, відродження національної культурної спадщини Прилуччини тощо. Для активізації патріотичного виховання дітей та молоді погодили: організувати та провести разом з громадою Прилуччини творчу зустріч на малій батьківщині активістки земляцтва, сучасної української поетеси Ганни Дудки з презентацією нової збірки її віршів "Небесна сотня", зустрічі членів відділення – воїнів АТО та ООС з молоддю малої батьківщини. Для обдарованих дітей Прилуччини провести екскурсію у новому музеї "Становлення української нації" та визначними місцями Києва і Київської області. Продовжити практику виїзів на малу батьківщину для участі у щорічних читаннях у Шевченківських світлицях м. Прилуки, Прилуцького, Срібнянського і Талалаївського районів із залученням та участю в них відомих земляків, видатних діячів культури та мистецтва України; участі членів земляцтва в щорічних ярмарках і днях міст, які проводяться у Прилуках, Прилуцькому, Срібнянському та Талалаївському районах; поїздки активістів

осередку до дитячих будинків та реабілітаційного центру міста Прилуки з метою надання їм благодійної допомоги; організації доставки книжок та періодичних видань Чернігівського земляцтва, а також нових видань творів земляків до бібліотек малої батьківщини з метою поповнення їх фондів; оформлення підписки на газету "Отчий поріг" на 2020 рік для закладів малої батьківщини. Вирішили організувати обмін інформації між Прилуцьким відділенням та Прилуцькою громадою про їхню діяльність та сприяти розміщенню в місцевих ЗМІ Прилуки та земляцькій газеті "Отчий поріг" інформації про спільно проведені заходи.

Завдяки активній участі членів відділення наші плани успішно втілюються в життя, і це є запорукою успішного майбутнього Чернігівського земляцтва.

Людмила ТИМОФІЄВА

Семенівщина знаходиться на крайніх рубежах області і особливо відчуває негаразди у стосунках з північними сусідами. Тому серед заходів минулого року були патріотичні акції, спрямовані на виховання учнівської молоді. 14 листопада у Міжнародному виставковому центрі зібрались земляки, щоб підвести підсумки роботи за 2019 рік та обговорити плани на майбутнє.

З крайніх рубежів

Збори розпочалися прийомом до земляцтва уродженки Семенівки Наталії Самійленко, яку тепло привітали присутні.

З доповіддю виступив голова відділення Євген Клименко, який детально розповів про роботу за звітний період.

У грудні 2018 року за кураторством Сергія Максименка був успішно реалізований спільний проект командування Сухопутних військ ЗС України, громадської організації "Молодіжний центр Атлантичної ради України" та Семенівського відділення. В рамках проекту розроблена програма "Розвиток молодих лідерів" для старшокласників, учасниками якої стали 60 учнів 7–11 класів гімназії №2 та шкіл №1 і №3 Семенівки, про що детально повідомлялось у газеті "Отчий поріг".

Під час роботи над проектом народилась ініціатива цивільно-військового співробітництва командування Сухопутних військ ЗСУ, голови Семенівської районної ради та Семенівського відділення щодо організації поїздки народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Тараса Шевченка Василя Нечепи з благочинними концертами на Луганщину.

З 30 січня до 3 лютого цю ініціативу вдалося реалізувати. Одинадцять концертів у школах, госпіталі, штабі ОТУ "Північ", у холодному клубі села Кримське, яке оточено з трьох боків ворожими позиціями. Радісно було бачити світлі обличчя місцевих мешканців і бійців, коли лунала прадавня українська пісня. Під час зустрічей школам і військовим передано подарунки та гуманітарну допомогу.

Взяли участь в організації відвідин дітьми з Луганської області Чернігівщини та Києва.

За участі громадської організації "ДЦП Хелп" вдалося швидко забезпечити двох дітей, хворих на ДЦП, необхідним для подальшого розвитку вертикалізатором. Впродовж року організували обстеження та діагностику 47 дітей Семенівського району у Національному науковому центрі радіаційної медицини НАМН.

Проведено V турнір з настільного тенісу на призи голови відділення. Четвертий рік за участі відділення проводиться Всеукраїнський конкурс виконавців на народних інструментах "Поліський вернісаж".

По завершенню затвердили план роботи на 2020 рік, внесли пропозиції до Меморандуму про співпрацю ГО "Чернігівське земляцтво" з обласною владою, обговорили підготовку до загальних зборів. Запланували створити сторінку відділення у мережі Facebook, оформили передплату часопису "Отчий поріг".

Подякувавши Євгену Клименку за плідну роботу протягом багатьох років на посаді голови відділення, семенівці обрали головою відділення Сергія Марущенка.

Євген КЛИМЕНКО

Краплинка історії — до скарбниці поколінь

Кожна людина по-справжньому може бути щаслива, лише повертаючись до витоків свого народження – дитинства, батьківської хати, рідного села.

Саме заради того, щоб кожен житель маленького села на Городнянщині міг доторкнутися душею до історії села, до свого родоводу, й була випущена у світ художньо-краєзнавча книга "Конотоп".

Ініціатором її створення став відомий на Городнянщині краєзнавець, поет, журналіст, на жаль, вже покійний, Іван Дудко.

Його ідею гаряче підтримав міський голова Андрій Богдан: "Село Конотоп багате на хороших людей. Воно має славне минуле, конотопська земля виплекала багато талановитих людей, які славлять Батьківщину. Я радий, що книга про рідне село зафіксувала минуле й сьогодення і залишить пам'ять для наступних поколінь, про їхнє коріння з благодатної землі".

До створення книги активно долучився Микола Богдан – голова Городнянського відділення Чернігівського земляцтва: "Довелося переглянути гору історичних матеріалів в архівах та музеях Києва та Чернігова. Але разом ми зробили насправді дуже важливу справу. Я радий, що в цій книзі оживає історія нашого села, адже нам вдалося відшукати дату першої згадки про село і цим продовжити історію Конотопу на півстоліття!"

Найбільша заслуга у створенні книги належить Олександр Дудку – сину Івана Петровича. Він часто бував у Конотопі, зустрічався із старожилами, разом з бібліотекарем Наталією Могулою довго й терпляче збирали по крихті історичні факти. А впорядкувати зібрані матеріали допомогла дружина Олександра Івановича Надія Дудко.

За фінансової підтримки земляків, вихідців з села Сергія Аніщенка, Василя Богдана, Павла Богдана, Сергія Богдана, Юрія Богдана, Володимира Лаппи, Олександра Манжолі, Олександра Масляного, Сергія Міщенко, Юрія Сенюка, Миколи Силенка, а також Городнянської міської ради та столичних земляків книга побачила світ.

Презентація книги відбулась у селі Конотоп 16 листопада у заповненому залі клубу. Місцеві аматори, яким допомагали Василь Мачача, Володимир Андарал та Радислав і Володимир Михайлови, створили для людей справжнє свято – свято пісні, свято душі, свято історії.

Світлана ТОМАШ

Наше відділення рік 2019 пережило у складних умовах через об'єктивні причини відсутності у столиці керівника.

Хоча кращі вихідці з Корюківщини не опустили руки, бо на добрі справи їх підвигає любов до малої батьківщини.

Ось і цього листопадового дня зібрався актив на черговій збори. Стояло кілька важливих питань: підсумки роботи за рік, передплата газети "Отчий поріг", обрання делегатів на конференцію земляцтва, план роботи на 2020 рік. Розглянули також заяву Надії Семени про вступ до земляцтва.

Головування взяла на себе Ольга Сирова. Товариство з розумінням поставилося до проблем особистого життя нинішньої очільниці, а тому підтримало ідею підготовки гідної заміни та попросило Ольгу Василівну не полишати роботу у відділенні.

Заступником голови обрана Вікторія Данченко – лікар за фахом, молода та енергійна. Земляки сподіваються, що вона буде гуртувати їх на добрі справи, адже

А ми діємо

їх було таки немало і в цьому році. Ось лише короткий перелік найпомітніших із них:

- Корюківському будинку дитячої творчості придбали кольоровий папір і картон, бісер, лобзики, клей, стрічки тощо на суму понад 1500 гривень;

- провели перемовини з головним лікарем Корюківської районної лікарні Сергієм Пивоваром про можливість збереження в Холмах паліативного відділення, яке через брак фінансування і недоліки в медичній реформі може бути закрите;

- разом з корюківчанами вклонилися пам'яті безвинно знищених нацистами близько восьми тисяч мирних жителів Корюківки;

- взяли участь у відзначенні 130-річчя видатного бандуриста Олександра Корнієвського та подарували місцевому краєзнавчому музею до експозиції музиканта бандуру;

- поважна делегація з представників Бобровицького, Козелецького, Борзнянського, Срібнянського, Коропського районів, міста Чернігова та молодіжного відділення на чолі з головою Ради земляцтва Віктором Ткаченком ознайомились з об'єктами економічної та соціальної сфери району, можливостями розвитку зеленого туризму;

- брали участь у відзначенні державних свят, днів села, ярмарках, зокрема у Корюківці, Жуклі, Холмах, Савинках.

Актив відділення узгодив проєкт основних заходів на наступний рік.

Ольга СИРОВА

Нещодавно у Міжнародному виставковому центрі відбулися збори Коропського відділення, на яких були розглянуті основні питання роботи у поточному році та наміри про добрі справи у наступному.

Заради кращого майбутнього

Голова відділення Віктор Кузуб повідомив, що в 2019 році столичні коропчани брали активну участь у різноманітних заходах району – неодноразово відвідували рідні села. Зокрема, чисельна делегація столичних земляків на чолі з головою Ради земляцтва Віктором Ткаченком брала участь у Миколаївському ярмарку.

Тетяна Синякова, яка впродовж десяти років займається благодійництвом, надавала допомогу Черешенській спеціалізованій школі-інтернату. Разом з дітками для покращення ландшафту висадила привезені зі столиці дерева та квіти, подарувала меблі, ортопедичні ліжка, велосипеди, два музичні центри, душеві кабінки, умивальники, іграшки та смаколики; організувала на новорічні свята поїздку до Києва вихованцям школи-інтернату. Загалом – близько 200 тис. грн.

Шабалинівському стаціонарному відділенню Територіального центру з обслу-

говування одиноких непрацевдатних громадян Коропської ОТГ подарувала нову насосну станцію, пральну машину-автомат, мікрохвильову піч, душову кабину, електрочайник, меблі, три ортопедичних матраци та картину.

До каплички в селі Рихли та церкви святого Миколая Тетяна Синякова організувала туристичну поїздку заможних киянок, які внесли чималі пожертви на будівництво та ремонт приміщень.

Антоніна Гавриленко подарувала музичний центр Оболонській загальноосвітній школі I–III ступенів, брала участь в організації та проведенні Дня села Оболоння, поповнила книгами бібліотечний фонд села, є активною учасницею літературно-музичного клубу "Первоцвіті".

З приємністю привітали найстаршого члена відділення доктора технічних наук, професора Миколу Пушанка, який в цей день відзначав свій 85-річний

ювілей. З цікавістю слухали інформацію Анатолія Карацюби про історію створення та нинішню роботу пункту гарячого харчування у Понорниці.

Прийняли до земляцтва двох молодих вихідців з Коропа Ірину Савченко та Андрія Шурубуру. Обговорили підготовку до загальних зборів.

У 2020 році запланували взяти участь у Миколаївському ярмарку, Міжнародному фестивалі "Mamont Fest", надати допомогу у створенні пам'ятника гетьману Дем'яну Многогрішному, сприяти виданню книги В. Михайленко та інших заходах у районі, активніше залучати до роботи молодих вихідців з Коропщини.

Вирішено висвітлювати діяльність відділення у мережі Facebook, що сприятиме ознайомленню ширшої аудиторії з роботою Коропського відділення та популяризуватиме діяльність всього Чернігівського земляцтва.

Антоніна ГАВРИЛЕНКО

Урочиста хода вшанування пам'яті славетного митця Олександра Саєнка до 120-річчя від дня народження добігає кінця. У Чернігівському обласному художньому музеї імені Григорія Галагана 14 листопада відкрилась виставка "Золоте перевесло" – остання із запланованих ювілейним проектом згідно Постанови ВР України.

Золоте перевесло

В експозиції художнього музею в Чернігові представлено 48 творів – мозаїки соломою, гобелени і килими, малярство, декоративні тканини, вибілки. Більшість робіт Олександра Саєнка – "Жіночий портрет", малярство; "Кий – засновник міста Києва", "Гомін, гомін по діброві", "Вітряк", "Портрет Тараса Шевченка", мозаїка соломою; "Вінок безсмертя", "Квіти України", "Козак і дівчина", гобелени-килими; декоративні тканини є фондовою колекцією музею, яка впродовж останніх тридцяти років поповнювалась за рахунок державних надходжень та дарунків родини. Серед творів, представлених в експозиції, триптих "Чари Сіверщини", "Легенда" Ніни Саєнко та гобелени "Присвята Олександру Саєнку", "Українське сонце", "Купальський вінок", "Роксолана" Лесі Майданець-Саєнко. Всі твори пронизані любов'ю до України, витоками яких є народне мистецтво з його символами і знаками, переосмисленими авторами, вони новаторські за формою та образною стилістикою відповідно до часу творення, їх об'єднує спадкоємність і мистецькі традиції роду.

Виставку відкрив директор художнього музею Юрій Ткач, виступили державні і громадські діячі, відомі науковці,

мистецтвознавці, музеєзнавці, культурологи. Представник департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської ОДА вручила грамоту Ніні Саєнко за значний особистий внесок у розвиток декоративного мистецтва України. Серед присутніх були Дмитро Никоненко, доктор історичних наук, радник голови Чернігівської обласної ради; Микола Рудько, кандидат історичних наук, дипломат, почесний член Ради ГО "Товариство Чернігівське земляцтво"; Сергій Лаєвський, директор Чернігівського історичного музею ім. Василя Тарновського; Марина Гриценко, старший науковий співробітник Чернігівського художнього музею; Віктор Величко, мистецтвознавець, член головної ради Українського товариства охорони пам'яток історії та культури; Володимир Личкова, доктор філософських наук, професор; Анатолій Адрюк, кандидат мистецтвознавства та інші.

Виступаючи високо оцінили внесок родини Саєнків у розвиток української образотворчості у межах країни, а також Європи і світу, широку презентацію творчості на художніх виставках та видання книг, альбомів, каталогів, путівників, активну педагогічну роботу з молоддю, особливо з вадами слуху та сиріт у

ЗОЛОТЕ ПЕРЕВЕСЛО

МИСТЕЦЬКОЇ ДИНАСТІЇ

САЄНКІВ

ОЛЕКСАНДР
САЄНКО

НІНА
САЄНКО

ЛЕСЯ
МАЙДАНЕЦЬ

мистецькій студії імені Олександра Саєнка – філії музею у Києві. Йшлося про важливу роль художньо-меморіального музею "Садиба народного художника України Олександра Саєнка" у вихованні підрастаючого покоління у любові й шані до надбань Чернігівського краю, збереженні історичної пам'яті, примноженні культурної спадщини.

Починаючи з 15 травня цього року, ведеться підготовка до проведення Міжнародної наукової конференції "Творчість мистецької династії Саєнків – як фактор вагомого внеску української образотворчості першої половини ХХ – початку ХХІ століть у контексті європейського мистецтва".

В кінці 2019 року відбудеться конференція і буде видано збірник наукових праць. Крім того, планується видання книг: "Пам'ять роду. Епістолярії. 1886–2019" та "Музейні колекції творів Саєнків". На завершення цієї праці, як підсумок масштабного проекту "Золоте перевесло мистецької династії Саєнків", відбудеться презентація виданих книг.

Тож до нових зустрічей, дорогі земляки!

Ніна САЄНКО,
заслужений діяч мистецтв України

17 листопада минуло 100 років від дня народження Анатолія Дрофаня – автора роману про Степана Васильченка "Буремна тиша", захопливих дитячих повістей "Альбїон", "Загадка старої дзвіниці", "Біла криниця", багатьох інших. Письменник задумав трилогію про Качанівку, а написати вдалося дві частини: "Таїна голубого палацу" й "Музи кохання".

Відзначити ювілей приїхали Микола Вошецький, очільник Ічнянського відділення Чернігівського земляцтва в Києві, активісти земляцтва Тетяна Балабай і Володимир Наталенко, двоюрідна сестра письменника Людмила Дрофань, інші. Біля пам'ятника письменникові прозвучали слова шані й подяки, вірші.

Урочисте зібрання відбулося в актовій залі школи мистецтв, куди прийшли шанувальники творчості митця, учнівська молодь. Депутат обласної ради, відомий меценат і благодійник Віктор Кияновсь-

Пером пройшов крізь час

кий вручив нещодавно засновану на Ічнянщині літературну премію ім. А. Дрофаня для творчої молоді. Лауреатами її

стали: у номінації "Поезія" семикласниця школи №4 з Ічні Діана Швидченко; у номінації "Проза" Михайло Дробнов з Парафіївки, студент Київської академії декоративно-прикладного мистецтва ім. М. Бойчука; у номінації "Дослідження творчості А. Дрофаня" Анжела Міщенко з Южного, нині студентка Київського лінгвістичного університету; в номінації "Публіцистика" Владислав Ріхтерман, учень 9 класу Київської гімназії "Діалог".

Присутні з цікавістю прослухали спогади про земляка, подивились фільм Станіслава Маринчика про А. Дрофаня. На закінчення прозвучали пісні про матір в чудовому виконанні Ігоря Швеця і Андрія Копила з Ічнянського Будинку культури. Ювілейний вечір, безперечно, став помітним подією в культурному житті Ічнянщини.

Ніна ШТАНЬКО-ТКАЧЕНКО

ЖИТТЯ для рідного краю

Саме тоді нас, колишніх випускників різних років Ічнянської СШ № 1, запросили на святкування 90-річчя нашого учбового закладу. І ми з усіх кінців колишньої величезної радянської держави з'їхалися до рідної альма-матер.

Того пам'ятного дня я і познайомився з Миколою Миколайовичем Вощевським – товариською, комунікабельною, широкую і мудрою людиною. Вже тридцять років ми підтримуємо дружні стосунки і часто зустрічаємося не лише в Ічні, Чернігові, Києві. І завжди мене причаровує тиха мудрість душі цієї небуденної людини.

12 грудня 1959 року в селі Галиця на Ніжинщині у родині ветеринарного лікаря Миколи Панасовича Вощевського, козацького роду з діда-прадіда, народився другий хлопчик. У церковних святцях найближчим був день Святого Миколи Чудотворця, а тут ще й батька звали старовинним українським ім'ям, тож новонародженого назвали Миколою.

У Миколи Панасовича та Марії Василівни уже ріс первісток Валерій, старший на три роки. Він охоче допомагав рости і виховувати Колю. Атмосфера в домі формувалася на взаємній повазі і любові.

У грізні роки Другої світової війни батько Миколи боронив рідну землю від гітлерівської навали, брав участь в розгромі імперської Японії і лише через сім років після Перемоги повернувся в Леонідівку. У 1955 році закінчив Ніжинський ветеринарний технікум і, як хороший фахівець, був призначений завідувачем ветери-

Є люди, яких Господь щедро наділяє і масштабним інтелектом, і небуденною зовнішністю, мов би хоче сказати: таким має бути весь народ, що народив такого сина. І справді, коли б я був художником, то козака малював би тільки зі свого непересічного земляка.

Коли я взявся за перо, щоб привітати з 60-ти річчям від дня народження Миколу Вощевського, очільника Ічнянського відділення, спомини повели мене в минулі роки кінця 20-го сторіччя...

нарного відділення, що обслуговувало сусідні з Леонідівкою села: Терешківку, Сальне, Шиянівку, Яхнівку і Галицю.

Саме в Галиці він і знайшов свою майбутню дружину Марію Василівну. Красива, щира і мудра дівчина-сирітка полонила серце Миколи. І коли Марія одержала атестат зрілості про закінчення школи, закохані побралися.

Палке бажання до глибоких знань зі своєї професії привело Миколу Панасовича до Московської ветеринарної академії ім. К.А. Тимірязєва, яку заочно закінчив з відзнакою у 60-ті роки. Мабуть, не треба пояснювати, що у сільського ветеринарного лікаря дуже відповідальна і клопітна робота. Але Микола Панасович був хорошим фахівцем і користувався великим авторитетом. Отже, не випадково у 1967 році йому запропонували посаду головного ветеринарного лікаря в радгоспі "Ічнянський", великому господарстві, де вирощували декілька тисяч поголів'я свиней та великої рогатої худоби.

Саме того пам'ятного року молодший син Микола пішов до першого класу Галицької школи. Тож батьки вирішили почекати, коли в школі закінчиться

перша навчальна четверть, і тільки тоді переїхали за новим місцем призначення. З того часу Валерій та Микола почали ходити до Ічнянської середньої школи № 1, яку згодом і закінчили.

Вочевидь, варто згадати, що в Ічні у сім'ї Вощевських народилася третя дитина – дівчинка Галинка.

З теплотою і вдячністю Микола Миколайович згадує незабутні роки навчання та своїх ічнянських вчителів.

В ті роки всі масово захоплювалися фізкультурою, займалися спортом. В Ічні проводили змагання вулиць та кутків. У своєму класі Коля Вощевський створив команду з гандболу "Ураган". Серед учнів 6–7 класів вони посіли перше місце і поїхали на обласні змагання, виступили настільки вдало, що зайняли призове місце. Від батьків він успадкував любов до праці і щоденною наполегливою і старанною роботою досяг позитивних результатів.

Микола активно ходив до спортивної школи і займався легкою атлетикою, лижами, плаванням, брав участь у районних та обласних змаганнях і навіть одержав приз найкращого гравця області. У цьому була немала заслуга вчителів, що прищеплювали дітям любов до спорту. Саме тому Микола Вощевський і вступив до Чернігівського педінституту, де серйозно займався фізичною культурою. Був старшим тренером Чернігівської області і членом юнацької збірної команди області та збірної України з баскетболу, брав участь у республіканських і всесоюзних змаганнях. У 9-ти видах спорту мав перший дорослий спортивний розряд. За тренерську роботу удостоєний звання

"Відмінник освіти". У Чернігові організував спеціалізовані спортивні класи. Майже всі вихованці закінчили вузи, хоча раніше серед спортсменів такого не було. Десять років працював у сфері освіти – був тренером збірної України і представляв республіку на першості Радянського Союзу, спортивним суддею республіканської категорії, мав звання судді всесоюзної категорії і був одним з п'яти претендентів на присвоєння звання міжнародного арбітра.

У Чернігові він зустрів своє світле, велике і шире кохання – вірну і мудру Олену Іванівну. Подружжя Вощевських виростили і виховали двох прекрасних, працьовитих і розумних синів Олександра та Андрія.

Хлопці старанно вчилися в школі, закінчили провідні університети Великобританії, працюють у відомих світових компаніях, набираючись досвіду. Обидва беруть все краще в облаштованому світі, аби колись передати свої знання рідній Україні.

Дружна родина Вощевських поповнилась онуками Андрієм та Денисом.

Коли з розпадом СРСР в державі розпочався хаос та економічні негаразди, Миколі Миколайовичу довелося міняти професію. Під впливом старшого брата Валерія, який вже мав відповідну фінансово-економічну освіту і досвід роботи, він почав займатися бізнесом і незабаром став успішним менеджером.

Спочатку працював генеральним директором АТ "Ічня" в Чернігові, згодом генеральним директором АТ "Некос" в Києві, віце-президентом столичної корпорації "Агронафтопродукт", з 1998 по 2001 роки – віце-президент, а нині – керівник ТОВ "Сінком-Холдинг". Одночасно здобував економічну освіту в Київському національному економічному університеті ім. Василя Гетьмана. Крім того, він заступник голови Селянської спілки України, член виконкому Української аграрної конфе-

дерації. А ще з 2006 року очолює Ічнянське відділення Чернігівського земляцтва.

Хочу згадати, що Микола Миколайович разом з іншими земляками надавав мені фінансову підтримку для видання книг і, навіть, організував презентації моїх видань у Чернігівському земляцтві в м. Києві. А коли у 2009 році я оприлюднив книжку досліджень "Сузір'я талантів", у якій відтворив 32 літературні портрети видатних уродженців Ічнянщини, Микола Миколайович разом з Героєм України Юрієм Мушкетиком організували презентацію книги в Національній спілці письменників України.

Вочевидь варто згадати, що багато років тому його мама Марія Василівна

на Чернігівщині побачили світ близько сотні книг різних літературних жанрів. Він зробив вклад у спорудження пам'ятників Т.Г. Шевченку у Ніжині та Ічні. Микола Миколайович разом з відомим благодійником Віктором Кияновським двічі фінансували поїздки до Києва колективу Ічнянського районного об'єднання літераторів "Криниця" на творчі звіти в Національній спілці письменників України.

А коли у 2018 році на Ічнянщині вибухнули склади боеприпасів військової частини, Микола Миколайович відразу зателефонував керівництву району і разом з братом Валерієм надали гуманітарну допомогу. З власницею Прилуцького хлібозаводу Людмилою Супруненко уклав договір на доставку хлібопродуктів в Ічню, згодом направив машину з продуктами харчування та предметами першої необхідності. Перелік добрих справ, до яких причетний благодійник М. Вощевський, можна було б продовжити, але рамки газетної статті обмежують мою оповідь.

За діяльність на благо України Микола Миколайович Вощевський нагороджений грамотою Кабінету Міністрів України, Почесною грамотою Верховної Ради України, Почесним знаком товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві. У 2015 році за благодійну діяльність на теренах книгови-

дання та духовного життя Чернігівщини удостоєний літературно-мистецької премії ім. П.О. Куліша. У тому ж році за визначну громадську та благодійну діяльність удостоєний Міжнародної літературної премії ім. М.В. Гоголя. У 2016 році за визначну громадську та благодійну діяльність в культурно-духовному житті Чернігівщини нагороджений медаллю І. Мазепи.

Ще при першому знайомстві з Мико-

лою Миколайовичем я відзначив щирі любов до людей, високу мораль і духовність. Згодом усвідомив, що все, що робить великий патріот України, допомагає людям відроджувати духовну культуру народу. Він продовжує і далі творити добро для отчого краю.

Знаю, що в ці ювілейні дні повагою і любов'ю не оминає Миколу Вощевського рідне столичне земляцтво – адже мало не на кожному засіданні Ради звучить по-козацьки твердий, впевнений баритон одного з найактивніших її членів, для якого громадська діяльність стала невід'ємною часточкою життя. Вся Ічнянщина теж сердечно вітає одного з кращих своїх синів з 60-річчям і бажає здоров'я, батьківського та дідівського щастя, родинного затишку, мирного сонячного неба, творчого довголіття в ім'я розвитку та процвітання рідної України.

Станіслав МАРИНЧИК,
письменник, м. Ічня

20 листопада у Ковчинській школі імені Лідії Дєполович відбулася четверта районна краєзнавча конференція, присвячена 150-річчю Лідії Платонівни Дєполович – видатної української педагогині, методистки, авторки букваря, який витримав 19 перекладів. Серед учасників конференції були київські і чернігівські науковці-краєзнавці, члени Куликівського районного краєзнавчого осередку, учителі початкової ланки, бібліотекарі шкіл громади та сільських філій, посадовці селищної ради.

Відродження із забуття

Першою привітала гостей у стінах навчального закладу директор Ковчинської школи Раїса Шило. Відкриваючи конференцію, Куликівський селищний голова Наталя Халімон, співавторка книги про Лідію Дєполович, подякувала поважному товариству науковців, які підтримали прагнення куликівських краєзнавців відродити "з попелу забуття" незаслужено забуте ім'я видатної землячки, життя і педагогічна діяльність якої тісно пов'язана з Ковчином. Вона – укладач букваря під назвою "Нумо читати!", який вийшов друком у 1926 і витримав понад 19 видань. Аж до початку 60-х років учні початкової ланки в Україні вчилися читати саме по цьому букварю. Педагогічний і методичний спадок Лідії Дєполович, її практична педагогічна діяльність і нині є актуальною із задачами нової української школи.

Цікаву презентацію з архівними світлинами про життєвий шлях і педагогічну діяльність Лідії Дєполович представив загалу Сергій Спугай – уродженець Ковчина і співавтор книги, директор Інституту радіолокаційних технологій,

член Національної спілки краєзнавців, заступник голови Куликівського відділення Чернігівського земляцтва у Києві.

Про педагогічний і методичний доробок Лідії Дєполович говорили на конференції і чернігівські науковці: голова Чернігівської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, кандидат історичних наук Олександр Коваленко, завідувач кафедри природничо-математичних наук Чернігівського обласного інституту післядипломної освіти ім. К.Д. Ушинського Андрій Давиденко, завідувач кафедри педагогіки та психології цього ж навчального закладу, дійсний член Української вільної академії наук у Канаді Станіслав Пономаревський, доцент кафедри педагогіки та психології Чернігівського обласного інституту післядипломної освіти ім. К.Д. Ушинського Людмила Іваненко.

За особистий внесок у розвиток краєзнавства на Куликівщині Олександр Коваленко вручив Почесну грамоту Чернігівської обласної організації Національної спілки краєзнавців України заступнику

селищного голови Володимирі Повознику.

Учителі початкової ланки шкіл громади у своїх виступах розповіли про практичне застосування напрацювань Лідії Дєполович у сучасній педагогіці.

Гість конференції – директор педагогічного музею України Національної академії наук України Олександр Міхно наголосив, що написані Лідією Дєполович в період німецької окупації Києва листи до сина у формі щоденника є унікальним джерелом відомостей очевидця тих подій і мають неабияку історичну цінність. Науковець подарував школі копію музейного раритету, перемальованого вчителькою з Донеччини від руки букваря Лідії Дєполович та книгу з афоризмами видатного українського педагога Василя Сухомлинського.

На завершення конференції Наталя Халімон і ковчинський краєзнавець Михайло Мороз представили загалу видані цьогогоріч книги, що розповідають про історію населених пунктів та видатних людей Куликівщини.

Сергій СПУТАЙ

ЧЕРНІГІВЧАНИ В КИЇВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Тисячі чернігівчан і їхніх нащадків пов'язали своє життя з Києвом – столицею незалежної української держави, одним із найбільших і найстаріших міст Європи. Особливе ставлення українців

Цікавий довідник

до міста Києва пов'язане з тим, що саме в ньому зосереджено найбільші в Україні науково-освітні центри, провідне місце серед яких посідає Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

Уже в перші роки (1842–1843) існування Імператорського університету святого Володимира з Чернігівської губернії навчалися 37 студентів, що складало 12% від загальної кількості його студентів. У наступні роки, зокрема, у 1851–1852 рр. – 86, 1855–1856 рр. – 77, 1858–1859 рр. – 79, тобто кількість студентів із Чернігівської губернії постійно збільшувалася.

У 2018 році у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка навчалось 2122 студенти, народжених на Чернігово-Сіверській землі.

Даний довідник є виданням-подарунком до 185-річчя Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

У довіднику "Чернігівчани у Київському університеті" представлені не лише співробітники з Чернігово-Сіверського краю, які мають вчене звання та ступінь, а й інші працівники, участь яких у навчальному процесі має важливу роль. Позитивним є і те, що автори-упорядники зосередили увагу на одному регіоні з метою, щоб показати, що його інтелектуальний потенціал більш ефективно може реалізуватися у великому науково-освітньому центрі, яким є Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

Матеріали, вміщені в довіднику, не залишать байдужими не лише фахівців українознавців, краєзнавців, але й тих, хто цікавиться науково-освітнім і культурним процесами, що відбуваються в університеті з часу його заснування.

Микола ОБУШНИЙ

Оживає минувшина

Нещодавно на засіданні клубу "Краєзнавець" відбулася презентація видавничого доробку науковців Національного архітектурно-історичного заповідника "Чернігів стародавній" монографії "Антонієві печери Чернігівського Троїцько-Іллінського монастиря: 950 років", авторами якої є Володимир Руденко та Тетяна Новик.

Володимир Руденко, старший науковий співробітник НАІЗ "Чернігів стародавній" Тетяна Новик, редактор книги, молодший науковий співробітник НАІЗ "Чернігів стародавній", кандидат історичних наук Інна Непотенко.

В обговоренні видання взяли участь народний архітектор України, доцент кафедри промислового і цивільного будівництва Чернігівського національного технологічного університету Володимир Павленко, завідувач відділу музейної та науково-фондової діяльності НАІЗ "Чернігів стародавній", кандидат історичних наук Ольга Травкіна, кандидат мистецтвознавства Анатолій Адрюг.

Під час засідання клубу "Краєзнавець" у читальному залі бібліотеки демонструвалася книжково-ілюстраційна виставка "Антонієві печери: дотик до таємниці", яку прокоментувала модератор заходу, завідувач відділу краєзнавства бібліотеки Ірина Каганова.

Ірина КАГАНОВА
Фото Людмили ВИШНИВЕЦЬКОЇ

Книга присвячена перлині монастирського комплексу, який виник у XI ст. як заміська обитель ченців-відлюдників. В основі роботи – багаторічні археологічні дослідження співробітників заповідника, здійснені на території Іллінського яру, завдяки яким стало можливим розчистити недоступні ділянки Антонієвих печер, відкрити раніше невідомі частини давньоруського часу, датувати окремі складники печерного комплексу, музеєфікувати печери та зробити їх доступними для відвідувачів. Крім того, розкопки сприяли суттєвому розширенню уявлень щодо певних суперечливих і маловідомих питань, а також дали можливість здійснити історичну реконструкцію топографії, планування давньоруського печерного монастиря і внутріш-

нього устрою окремих підземних споруд.

Директор ОУНБ ім. В. Г. Короленка Інна Аліференко привітала друзів та партнерів бібліотеки з виходом у світ яскравої, цікавої, гарно ілюстрованої книги і побажала всім успіхів та творчого натхнення у підготовці нових краєзнавчих видань. Вона наголосила, що це, безперечно, наукове видання стане у нагоді як археологам, історикам, музеєзнавцям, так і всім поціновувачам історії нашого міста.

Про копітку та багаторічну працю зі створення монографії розповіли заступник генерального директора Національного архітектурно-історичного заповідника "Чернігів стародавній" Алла Доценко, завідувач відділу наукових досліджень печер та пам'яток археології НАІЗ "Чернігів стародавній"

Повернувся пам'ятником

Ось вже більше п'яти років, як війна знову прийшла на українську землю, до народу, який ніколи не був загарбником, до народу-творця, на землю, де зародилася перша хліборобська народність в Європі. І тепер нові герої-оборонці встали на її захист. Таким був і наш земляк Олег Міхнюк, який загинув у донецьких степах і повернувся пам'ятником на малу батьківщину.

На відкритті пам'ятного знаку зібралася багато людей: рідні, близькі загиблого, громадськість, в. о. голови Прилуцької РДА Денис Росовський, голова районної ради Василь Малик, селищний голова Олена Журавель, депутати районної ради, земляки з Києва.

Пам'ятний знак відкрили діти Олега Міхнюка – Євген, Олег і Ганна. На церемонії відкриття виступили голова правління Всеукраїнської громадської організації "Афганці Чорнобиля"

Олександр Рябека, заступник командувача сухопутних військ Збройних Сил України, генерал-майор Олександр Голоднюк, Малодівницький селищний голова Олена Журавель, голова громадської організації "Єдина родина Чернігівщини" Микола Шан-

ський, дружина Олега Міхнюка Ірина.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять Героя-земляка. Особливу шану на заході було віддано матері Героя – Ганні Іванівні Міхнюк. Освятити пам'ятний знак настоятель Собору Різдва Пресвятої Богородиці ПЦУ протоієрей Віталій Юрочко та військовий капелан, бойовий побратим Олега Міхнюка – отець Георгій.

На заході прозвучали пісні у виконанні народного артиста України Анатолія Гнатюка, автора-виконавця Володимира Старостишена, українського композитора, побратима Олега Міхнюка В'ячеслава Кукоби.

У цей же день було покладено квіти до меморіальної дошки, розміщеної на фасаді будівлі Малодівницької загальноосвітньої школи, де навчався Герой.

Людмила ТИМОФІЄВА

ЦЕ – МОЄ МІСТО

Анатолій Лінник увійшов до трійки найкращих мерів України – разом із мерами Покровська Донецької області і Мукачево на Закарпатті. Така висока оцінка – перша за всю понад тисячолітню історію Ніжина! Це й дало нам привід поспілкуватися з Анатолієм Валерійовичем, адже в древньому місті за останні роки зроблено дуже багато, аби воно стало справді європейським.

– Анатолію Валерійовичу, не шкодуєте, що підставилися під усі наші ніжинські негаразди?

– А коли було сумніватися чи виставляти якісь умови громаді? Ніжин виходив і зі скрутніших становищ. Тож потрібно було братися за гуж, а не віднікуватись. Братися самому і заохочувати інших. А моє особисте майбутнє – то інша справа.

– У вас був такий короткий термін управління містом, що часу ледве на вивчення справ вистачило.

– І то поверхово, наспіх. Бо потрібно було на ходу й рішення приймати, з людьми домовлятися, часто-густо переконувати навіть у тому, у чому ще й сам не був впевнений.

– Що вдалося зрушити в першу чергу?

– Забезпечити стабільність життєдіяльності міста, відновити роботу

комунальних підприємств, які були банкрутами або ж знаходилися на критичній межі. Катастрофа! Близько року казначейство приймало платежі, а гроші не надходили – зникали, як вода в пісок. Майно й рахунки деяких підприємств були заарештовані і знаходилися в податковій заставі. Фактично певні ділки готували їх до розпродажу. Працівники багато місяців, а на деяких підприємствах майже рік, не отримували заробітної плати.

Отож, треба було невідкладно діяти! Щоб Ніжин став конкурентоспроможним, ми спочатку мали припинити розбазарювання міського майна і зупинити процеси, запущені на штучне доведення комунальних підприємств до банкрутства. Водночас – не допустити розпродажу їхніх активів!

Взялися зменшити щонайменше наполовину витрати на утримання кому-

нального майна за рахунок запровадження програм з оптимізації витрат, встановлення жорсткого контролю за його ефективним використанням, запровадивши енергоефективні технології. Це дозволило отримати ресурс для відновлення занедбаной, а місцями й зовсім знищеної інфраструктури. Своїх швидких надходжень не намічалось – взялися за приваблення інвестицій та виграші різних грантів. Цьому мав сприяти новий Генеральний план міста, адже розуміли, що наявним, прийнятим ще в 1969 році, вже нікого зацікавити не вдасться. Отож, на перше місце в роботі виступив імідж Ніжина!

– І що ж було найскладніше?

– А це ж і є найскладнішим! Те, що лежить на поверхні, найменш помітне. А його конче необхідно побачити! І зацікавити людей, згуртувати, вселити в них віру, щоб кожен громадянин міста відчув свою важливість і свою персональну причетність до великих справ.

Після того, як у грудні 2018 року до Ніжина приєдналася Кунашівська сільська рада, наша територіальна громада стала найбільшою в області! Здавалося б, чом не радіти, коли так зростають грані можливостей? Проте радість відразу ж пригасала, бо в той час наша найбільша територіальна громада мала найменший бюджет серед подібних господарських одиниць!

Витрати значно переважали надходження. У зримих показниках, які нам обрахував Центр розвитку місцевого самоврядування, щоб залишитися хоча б на плаву, нам нехайно треба було скоротити в центральній міській лікарні імені Миколи Галицького 30 ліжко-місць, закрити в міських школах 41 клас і підняти податок на землю для військових частин та аеродрому. Погодьтеся, перспектива не лише скандальна, а й неприйнятна.

Завдяки різним заходам активізації свідомості громадян почав змінюватися принцип співжиття: з "Ніжин – це я" на "Я – це Ніжин"! Тобто не тільки загал відповідає за одного, а й кожен – за всіх!

За 2016–2018 роки сума залучених інвестицій склала 26 млн. 300 тис. грн.! Значна частина з них була скерована на підвищення енергоефективності міста.

У цьому році, співпрацюючи з Північною Екологічною Фінансовою Корпорацією (НЕФКО), передбачаємо комплекс робіт із термомодернізації Ніжинської ЗОШ № 10. Загальна вартість проекту – 13 млн. 800 тис. грн., з яких місто вкладає лише 1 млн. 400 тис. грн. За розрахунками фахівців спільної робочої групи ці капіталовкладення виправдають себе за сім років! Чом не агітація?

Ще 6 млн. 300 тис. грн. інвестиційних коштів будуть вкладені в п'ять об'єктів освітньої сфери, внаслідок чого передбачається скоротити споживання теплової енергії з 20 % до 50 %. З метою зменшення навантаження на міський бюджет у 2017 році запро-

вадили щоденний моніторинг споживання енергоносіїв та води 120 установами. Як наслідок – лише в 2017 році на оплаті енергоносіїв зекономили майже 3 млн. грн.!

Завдяки активній позиції громади у 2017 році місто отримало статус "7 чудес України: історичні міста та містечка". З метою популяризації, як туристичного центру, ми створили постійно діючий веб-портал "Ніжин".

– Людей чи не найбільше турбує медицина. У світлі реформ, звичайно...

– Зараз Ніжин – на завершальній стадії зі створення єдиного медичного містечка. Уже діє дев'ять сучасно оснащених амбулаторій сімейної медицини, придбано автомобіль. До нас за досвідом приїжджають фахівці з інших міст області. Хоча, не секрет, що медична реформа лише набирає темпів розвитку й модернізації.

– Привабливість будь-якого населеного пункту залежить, насамперед, від благоустрою.

– Це одне з найбільш важливих питань. Але щоб успіхи були більш значимі, треба змінити ставлення громадян до порядку й поведінки на вулицях, у дворах, у позаміській зоні. Не саме сміття наш головний ворог, а той, хто його викидає, де прийдеться.

Приємно відзначити, що санітарне очищення міста зараз організовується на 145 майданчиках, з яких 112 облаштовані у 2017–2018 роках, а це – 532 контейнери! Усі майданчики огорожені і мають тверде покриття. Запроваджено роздільне збирання побутових відходів. Встановили 153 клітки для збирання вторинної сировини, в щоденній роботі шість сміттєзбиральних пунктів. Працює цех сортування вторинної сировини. Виконали масштабні роботи з упорядкування міського полігону. Це дало можливість суттєво зменшити навантаження і, відповідно, продовжити термін його експлуатації. Без перебільшення: зараз у Ніжині – один із найсучасніших

полігонів! Оновили технічний парк комунальників – придбали три нові сміттєвози і стільки ж капітально відремонтували.

Та благоустрій – не лише боротьба зі сміттям. Облаштували 26 нових зупинок громадського транспорту, 10 так званих "лежачих поліцейських". Відкрили автобусний маршрут "ЗОШ № 5 – залізничний вокзал". Розширили мережу гучномовного оповіщення населення. Встановили 20 камер відеоспостереження. Висадили 3850 саджанців. Відремонтували 23 пам'ятники та 301 елемент парків, скверів та вуличних меблів. Облаштували сквер імені Миколи Гоголя, відремонтували тротуари у сквері імені Юрія Лисянського і на вулиці Воздвиженська. Виставили 88 урн для сміття, розчистили 820 метрів водовідвідних каналів. Виготовили проекти з капітального ремонту доріг на вулицях Незалежності, Гребінки, Короленка, Коцюбинського, Студентська, Думська, Некрасова.

– А чим зробленим гордитесь найбільше?

– Звілненням церкви Іоанна Богослова від неприбуткових функцій і перенесення архіву в добротне просторе приміщення. Тепер наш багатющий архів, який давно чекає своїх дослідників, стає більш доступним, а головне – набагато зручнішим для роботи. І церква Іоанна Богослова – досить оригінальна й унікальна у своєму архітектурному вирішенні – відновила свою первісну діяльність. От тільки б відреставрувати її належно!

Та головне – завдяки громадськості і кращим науковим силам міста нарешті вдалося розробити й затвердити Стратегію розвитку Ніжинської міської територіальної громади до 2027 року!

– Але ж для сталого і, тим більше, прогресуючого розвитку потрібен час, причому тривалий. А в людей витримки не вистає. Їм хочеться результату – і якнайшвидше! Гадають, як прийдуть нові люди, відбудеться й покращення. А це далеко не завжди...

– Так. Але все одно, хто б не прийшов до влади, він буде просто змушений іти дорогою, визначеною Стратегією як мінімум до 2027 року!

– То коли Вас виберуть знову мером, уже відомо, чим будете займатися?

– Звичайно. А якщо не мене, то теж відомо. Це – моє місто. Я відчуваю його коріння своїми родинними заглибленнями. І їхніми продовжувачами є мої діти. Це дуже важливо! Бо свої люди далі бачать і значно прискіпливіше. Я хочу, щоб усі говорили з пошаною: у нього й батько був такий, і дід. Головне – бажання... І праця, праця, праця... Як мовиться, наполегливість і труд усе перетруть! І так – в усьому!

Ще недавно ми й уявити не могли, а зараз досягли значних успіхів у рамках програми модернізації вуличного освітлення. Вже освітлюється 256 вулиць протяжністю 187 км! До кінця року маємо освітлити ще 52 вулиці і в 2020 році повністю завершити роботи з освітлення останніх півсотні вулиць! В експлуатації мережі вуличного освітлення запроваджується новітня система "Розумне місто", яка сама буде контролювати, включати чи виключати світло.

– Хотілось би почути про громадський бюджет...

– Він у нас діє вже три роки. Громадський бюджет – це бюджет участі... На реалізацію проектів ніжинців резервується один відсоток від власних надходжень до міського бюджету. У 2019 році – це 7 проектів на загальну суму понад 2 млн. грн, а за попередні два роки вдалося реалізувати 12 проектів на 2 млн. 7 тис. гривень.

Лише назву ті об'єкти й дії. Створення "Прозорого офісу" – для поліпшення умов діяльності бізнесу і "Школи малого та середнього підприємства". Комплексна реконструкція міського стадіону "Спартак". Реконструкція рекреаційної зони "Графський парк" та прилеглої Театрального скверу, спортивної зали, дитячого садка, реконструкція вулиці Гоголя як історичної частини Ніжина, площі ім. Івана Франка та вулиці Шевченка, шляхопроводу по вул. Шевченка, ДЮСШ з прилеглою територією. Реставрація та пристосування пам'ятки архітектури комплексу споруд "Поштова станція". Будівництво фізкультурно-оздоровчого комплексу з басейнами, Будинку культури, системи водопостачання, позаміського дитячого табору в с. Вертіївка. Очищення річки Остер з облаштуванням набережної та міського пляжу. Комплексна термомодернізація Ніжинської гімназії № 3 і комунального лікувально-профілактичного закладу "Ніжинський міський пологовий будинок".

Робота, як бачимо, досить конкретна і вкрай необхідна. Тому проявити підтримку і зацікавленість, щоб усе якнайшвидше стало реальністю, прямий обов'язок кожного громадянина.

**Записав
Анатолій ШКУЛІПА**

Ця дивна

Ось уже вісім років поспіль у Ніжинській музичній школі відбувається справжнє свято музики – не естрадного ширвживу, котрий заповнив молодіжний світ, а добротної, класичної, базованої на вікових традиціях і народному мелосі. І цього осіннього вечора міська інтелігенція разом з дітьми щерть заповнила актову залу.

Та було нині й щасливе відхилення від програми – у гості завітав 80-літній ювіляр, видатний композитор сучасності, професор Київської національної музичної академії, народний артист України, лауреат Національної премії України ім. Т.Г. Шевченка Олександр Костін. Це й не дивно, бо багато років тому юний ніжинець розпочинав своє входження у світ музики саме в цьому місті, щоб тепер на схилі віку повернутися бодай хоч на один вечір у пенати рідної музичної школи. Тож більша частина виконаних творів, які складають дрібку його великого доробку, була саме авторства Олександра Васильовича.

А доробок таки великий. За своє творче життя О. Костін створив кілька балетів, серед яких "Русалонька", "Демон", "Запрошення до страсти", "Пушкін", низку опер, зокрема "Орґія" та "Золоторогий олень", кантати, мюзикли, найсвіжіший реквієм "День і ніч гніву" (лібретто Л. Горлача), чимало хорових та оркестрових творів. Митець здебільшого монументальних форм, він завжди відзначається пошуками форми, що творчо розвиває традиції світової класичної музики.

Про це йшлося у вступному слові директора музичної школи, невгамовного ентузіаста Сергія Голуба, про це ж мовив і постійний ведучий циклу концертів, талановитий мистецтвознавець із Києва, справжній патріот України Олександр Пірієв. З ним до Ніжина прибув і камерний оркестр, що складається із студентів музичної академії, керує яким така ж юна диригент Катерина Костецька.

До музичного дійства запросив залу безсмертний В.-А. Моцарт своєю чарівною "Нічною серенадою" у виконанні оркестрантів. Далі прозвучали твори Г. Доніцетті, А. Кореллі, М. Лисенка, до оркестру долучилися молоді солісти Павло Бельський та Микола Чорний. І в цьому колі класиків рівнозначними були твори О. Костіна "Елегія" та "Посиденьки".

Знову зачарували своїм співом діти зразкового хору "Сяйво", який земляки мали можливість слухати на минулому загальному зібранні у Міжнародному виставковому центрі. Прозвучали хорова сюїта "Лелеча пісня" поета В. Матвієнка та композитора О. Костіна, пісні ювіляра "Покинуте гніздо" та "Ніжине мій" на вірші Л. Горлача та інш. Ще одну частку концерту склали вокальні, інструментальні твори українських композиторів.

Широ привітала гостей начальник управління культури і туризму Ніжинської міської ради Тетяни Басасак.

Справді незабутнім було вертання видатного композитора Олександра Костіна, члена нашого столичного земляцтва, до своїх святих витоків.

Леонід ДЕСНЯНКО
Фото Миколи ШКУРКА

У Національному музеї літератури України відбувся творчий вечір ічнянської поетеси Любові Карпенко "Моя осінь така промениста...". Вона авторка патріотичної, релігійної, краєзнавчої, пейзажної, любовної лірики, чудових творів для дітей, її перу належать 19 поетичних збірок (зокрема сім для дітей), а також збірка пісень "Мелодії душі на струнах серця".

Ще літо моє зоряно цвіте

На вечорі, приуроченому до ювілею поетеси, виступила головна організаторка Олена О'Лір – перекладач, поетеса, літературознавець, вона виголосила емоційне вступне слово, а також прочитала вірші Любові Карпенко. З вітальними словами та враженнями від творчості неординарної поетеси виступили Михайло Слабошпицький – письменник, критик, літературознавець, видавець; Станіслав Шевченко – поет, журналіст, перекладач; Тетяна Чумак – літературознавець, письменниця, редактор; Алла Діба – літературознавець, письменниця, науковий співробітник Інституту літератури ім. Тараса Шевченка НАН України.

Майстерно прочитали дитячі вірші Любові Карпенко студентки факультету лінгвістики Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського" Ніна Король та Карина Падашуля. З авторською музикою виступила поетеса, журналіст Оксана Чайка. Вона виконала власні пісні на слова відомих поетів.

Також своїми враженнями від творчості поетеси поділилися Ярослав Коваль – дипломат, Надзвичайний і Повноважний Посол України, перекладач; Петро Шульга – радіожурналіст, письменник; Микола Вошецький – голова Ічнянського відділення Чернігівського земляцтва. На заході був присутній син Любові Григорівни Сергій, учасник війни на Сході України, якому поетеса присвятила окремих розділ своєї книги "Зоряне літо".

Любов Карпенко в заключному слові подякувала всім, хто був на зустрічі, а також роздала автографи друзям, рідним і знайомим.

Тетяна ЧУМАК

Відгомін “Литаврів”

Міжнародний фестиваль інтеграції слова у сучасному арт-просторі "Литаври" 2019 року, який іще недавно вирував-вигравав Чернігівщиною у переблисках художніх образів письменників різних країн, закінчився, та відлуння вражень іще котяться – від аудиторії до аудиторії, від серця до серця.

У просторій залі Ніжинського університету імені Миколи Гоголя, увішаній портретами видатних особистостей, що творили немеркнучу славу цього храму науки, зібралися викладачі, студенти, бібліотекарі ніжинських шкіл, а головне – автори однойменного з фестивалем збірника, де представлені їхні твори, поряд із колегами з інших міст України, а також гостей із Литви, Вірменії, США, Туреччини, В'єтнаму, Грузії, Румунії, Греції, Польщі, Хорватії, Великобританії, Білорусі, Сербії...

Надзвичайно велику організаційну роботу провела Тетяна Винник, корінна ніжинка, яка своїм ентузіазмом зуміла запалити майстрів слова різних країн. Все відбулося на високому організаційному рівні у різних навчальних закладах Ніжина, значна заслуга в цьому керівника міського відділу культури Тетяни Басак, оскільки для проведення будь-якого заходу потрібне фінансування – і вона його успішно забезпечувала.

Мудрим словом учасників дійства привітав патріарх української літератури, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка Леонід Горlach. Виступали письменники: Олександр Забарний, Анатолій Ролік, Володимир Гільчук, Олександр Гадзінський, Тетяна Сидоренко, Юрій Бондаренко, а поряд з ними – молодші: Олексій Біленко, Злата Березинець, Сніжана Семено, Яна Мілько, Андрій Николаєнко, Мілана Решітько. А коли є обнадійливі паростки, зростає й віра у рясний урожай. Так було і так буде!

Вів захід відомий поет Анатолій Шкуліпа, який теж доклав чимало зусиль і до проведення фестивалю, й до виходу колективного збірника, щоб він був якомога ширшим не лише за кількістю авторів, а й тематично.

Василь ФЕДОРЕНКО
Фото Тетяни ВИННИК

СИН

Багато славних людей, що пішли у світ з нашого Сіверського краю, живе нині в Томську. І не тільки живе, а й повсякчас горнеться пам'яттю до першородної малой батьківщини, якою для нас є Україна, особливо її перлина Чернігівщина. Серед активістів нашого Томського відділення Чернігівського земляцтва є й справжній патріот Микола Єгорович Кулак.

Полісся

Микола Єгорович щойно зустрів 80-річний ювілей. Підійшов до нього у нелегких трудах, бо вибрав колись клопітну професію, за якою не встидиш у теплому кабінеті.

Народився Микола Єгорович 10 листопада 1939 року в селі Лосівка Семенівського району. А це північний край області, край партизанський, отож воєнна біда відразу опалила вогнем його родину. 2 грудня 1941 року в вогні живцем були спалені фашистами дід, батько та старший брат. Отож хлопчикові все життя болить та рана на душі, як і спогади про незламних земляків, котрі завжди боролися за свободу.

Ті випробування загартували й характер самого Миколи. Після школи він обрав професію електрика, зв'язківця. Прибувши свого часу в далекий сибірський край, пройшов шлях від електромеханіка до директора Приобського центру телекомунікацій Томського філіалу ВАТ "Сибіртеком" з територією обслуговування 122,7 тисяч квадратних кілометрів (а це 38,7 % території Томської області). Хто знає, що таке сибірська тайга, може зрозуміти, як важко налагодити чіткий безперервний зв'язок між тисячами різних підприємств та організацій. І наш земляк гідно керував цією галуззю аж до виходу на пенсію. Свідченням цього є звання "Почесний радист", "Майстер зв'язку", "Заслужений працівник зв'язку РФ" та інші.

Незважаючи на солідний вік, Микола Єгорович ніколи не забувається у тихий куток, відгукується на кожну ініціативу нашого земляцького колективу, а відтак не пориває з дорогою серцю малою батьківщиною. За це ми й любимо нашого нинішнього ювіляра. Зичимо йому здоров'я, миру на серці й любові всіх ближніх.

Михайло ХУДОБЕЦЬ,
голова Томського відділення
Чернігівського земляцтва

Жарти-жартами...

Нашому постійному авторові з Чернігова Михайлові Сушку – 80! Сталося це днями й було помічене чималим гуртом друзів і шанувальників, хоча перше коло (за законами часу) значно скоротилося. Відгриміла юність у Чернігівському міськкомі і обкомі комсомолу, зрілість – на посадах заступників голови виконкому Деснянського району та Чернігівського міськвиконкому. Цілі покоління змінилися відтоді, як Михайло Федорович опікувався долею міста над Десною.

Господь подарував йому літературний хист, причому гумористичний, що особливо шанується і серед друзів, і в народі. Одна за одною виходять книги славного земляка й продовжують життя автора у слові. Він не тільки смішить (у чому мали можливість пересвідчитися й читачі нашої газети), а й щиро печалиться долею України.

Тож вітаємо шановного ювіляра зі сторінок нашої газети. Зичимо всіляких гараздів і пропонуємо читачам болючі роздуми автора над нелегкою долею селян.

Валерій ДЕМЧЕНКО

ХТО, ЗА ЩО І НАВІЩО

Старію. Нещодавно, можливо, в останній раз побував біля могил своїх батьків у селі, де пройшло моє дитинство. Щасливим його не назвеш, але те, що я побачив, наводило мене на думку: чи взагалі воно є, те примарне щастя.

Ще якихось з десяток років тому я з легкою іронією розповідав у своїх збірках: "Чи вам зачасничить?", "Дудів одуд над болотом", "Біла квітка роме-на" та інших про хутір Лубенець.

Я пам'ятав його неміч у післявоєнні часи, в голодний мор сорок сьомого, на початку сімдесятих минулого століття. Там же я згадую сусідські хутори: Карацюбине, Рубаниківку, Кучугури, Накот, Пусту Греблю, Кучі, Мости, Шумейки і Дробці, що, як опеньки до пенька, тулилися до життєдайних лісів Присеймів'я.

Мене завжди дивувало те, що аура під куполом небесного склепіння над Богом даною поліщукам територією у всі часи наповнювалася й бриніла позитивом, вірою у краще прийдешнє. Сьогодні та аура провалилася в тартарари, а над колишніми вогнищами ні в чому не повинних людей хлипає сум.

Мій рідний хутір доживає останні дні, бо з колишніх півтора десятків замощених і облаштованих дворів залишилося лише біля двох десятків розвалюх, у котрих скніють шістнадцять виснажених людей, а не колишніх володарів свого щастя.

Не обмину я і обійстя свого колишнього друга-пасічника, про якого згадував, ще за його життя, в оповіданні "Медуїн". У колись квітучому, багатому, співучому і дружному селі Атюша доживає його благодійник, відомий не тільки односельцям, а й широкому загалу Іван Миколайович Пилипець.

Знаний хлібороб, голова колгоспу "Правда", орденносець, депутат всесоюзного віче і, головне, порядна до неможливості людина. Тодішнє господарство села гриміло своїми здобутками на одній шостій частині території світу.

А у пасічника Анатолія Баранця я був колись шановним гостем на весіллі його сина Олександра. Кучерявий, ликом і поставою видніший від батька з матір'ю, завзятий колгоспний тракторист здіймав куряву, вибиваючи закаб-луками гопака.

Тепер же я побачив напівлисого, затурканого і знеможеного негараздами тяжкоплинного життя і теж тракториста, але вже на власному тракторі.

З темного й до темного ралить, розпушує, поливає власним потом і чужою отрутою власну картоплю на власних гектарах, щоб заробити грошей для її вирощування в наступному році. Йому не до танців.

А свою батьківщину велику і малу він любить, як і раніше, справно платить податки заради її процвітання, інколи ходить до Миколаївської церкви, молиться за упокій свого батечки-трударя, за те, щоб син Юрій скоріше закінчив вуз, а племінники закінчили військове училище і стали на захист рідної землі.

Ось таке сьогодні життя там, де я топтав ряст заповітних сподівань і юнацького завзяття.

Проте я так і не знайшов відповіді: хто, за що і навіщо скривдив вічно знедолених, гонимих, вічно страждальних, але волюблених, доброзичливих і ніжних душею людей.

Михайло СУШКО,
м. Чернігів

ОТЧІЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО

Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ

Засновник:
ГО "Товариство
"Чернігівське земляцтво"

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.XI.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво: серія КВ №5594
Передплатний індекс 37630

Адреса редакції:
02002, Київ, Броварський проспект, 15,
тел. 206-87-12
Контакти: www.chz.org.ua,
e-mail: otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

**В.В. Ткаченко, Л.Н. Горлач,
В.Ф. Демченко, А.Л. Курданов,
С.М. Кудін, Н.Т. Кольцова,
Т.А. Літошко, П.І. Медвідь,
О.Ф. Орехович, Г.О. Скрипка.**

За достовірність фактів,
точність імен і прізвищ
географічних та історичних реалій
відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Ганна Скрипка**.
Комп'ютерний набір **Ганна Скрипка**.

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко**.

Надруковано та зверстано на замовлення
ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво"
у КП "Редакція журналу
"Дім, сад, город".
Тираж 800.